

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
HENRIKA SAUGMANDSGAARDA ØEJA,
predstavljeni 7. aprila 2016¹

Zadeva C-149/15

Sabrina Wathelet

proti

Garage Bietheres & Fils SPRL(Predlog za sprejetje predhodne odločbe,

ki ga je vložilo Cour d'appel de Liège (Belgija))

„Predlog za sprejetje predhodne odločbe — Varstvo potrošnikov — Direktiva 1999/44/ES — Prodaja potrošniškega blaga in z njim povezane garancije — Člen 1(2)(c) — Pojem ‚prodajalec‘ — Odgovornost poklicnega prodajalca, ki nastopa kot posrednik za nepoklicnega prodajalca“

I – Uvod

1. Potrošnik, ki kupi potrošniško blago od drugega posameznika, nedvomno ni upravičen do varstva na podlagi Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 1999 o nekaterih vidikih prodaje potrošniškega blaga in z njim povezanih garancij.² Toda, ali velja enako, če pri prodaji posreduje poklicni prodajalec, ki deluje v imenu in za račun posameznika, pri čemer se potrošniku predstavi kot prodajalec? To je vprašanje, ki se zastavlja v tej zadevi.
2. Cour d'appel de Liège (pritožbeno sodišče v Liègeu) (Belgija) je vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe v okviru spora med potrošnikom in poklicnim prodajalcem v zvezi s prodajo rabljenega vozila. Glavno vprašanje je, ali je poklicni prodajalec, ki je nastopal le kot posrednik za lastnika avtomobila, ki ni poklicni prodajalec, odgovoren potrošniku za neskladnost avtomobila.
3. V teh okoliščinah predložitveno sodišče Sodišče v bistvu sprašuje, ali pojem „prodajalec“ iz člena 1(2)(c) Direktive 1999/44 zajema poklicnega prodajalca, kot je tožena stranka v sporu o glavni stvari, ki posreduje pri prodaji kot posrednik za posameznika, čeprav ta primer v določbi ni naveden.
4. Sodišče mora zato v obravnavani zadevi pojasniti obseg pojma „prodajalec“ v smislu Direktive 1999/44 in s tem področje uporabe te direktive.
5. V analizi v nadaljevanju bom najprej predstavil splošne ugotovitve v zvezi s pojmom „posrednik“ in načini razlage pojma „prodajalec“ iz Direktive 1999/44. Nato bom na podlagi analize besedila člena 1(2)(c) te direktive in namena te določbe preučil področje uporabe pojma „prodajalec“ v smislu navedene direktive, da bo mogoče odgovoriti na vprašanje za predhodno odločanje. Nazadnje bom obravnaval vprašanje presoje nacionalnega sodišča in vprašanje plačila posredniku.

1 — Jezik izvornika: francoščina.

2 — UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 4, str. 223.

II – Pravni okvir

A – Direktiva 1999/44

6. Uvodna izjava 1 Direktive 1999/44 napotuje na člen 153 Pogodbe o Evropski skupnosti (sedanji člen 169 PDEU), ki med drugim določa:

„Zato da bi podprli interese potrošnikov in zagotovili visoko raven varstva potrošnikov, Unija prispeva k varovanju [...] ekonomskih interesov potrošnikov, pa tudi k spodbujanju njihove pravice do obveščenosti [...] za zaščito njihovih interesov.“³

7. V uvodnih izjavah 5 in 6 Direktive 1999/44 je navedeno:

„(5) ker bo oblikovanje skupnih minimalnih pravil na področju prava varstva potrošnikov, ki velja ne glede ne [na] kraj nakupa blaga v Skupnosti, okrepilo zaupanje potrošnikov in jim omogočilo, da bolje izkoristijo prednosti notranjega trga;

(6) ker glavne težave, s katerimi se soočajo potrošniki, in konflikti s prodajalci izvirajo predvsem iz neskladnosti blaga s pogodbo; ker je treba zato približati nacionalno zakonodajo o prodaji potrošniškega blaga, pri čemer pa se ne sme posegati v določbe in načela nacionalnega prava, ki urejajo pogodbeno in nepogodbeno odgovornost“.

8. Kar zadeva odgovornost prodajalca, uvodna izjava 9 te direktive določa:

„(9) ker mora biti prodajalec za skladnost blaga s pogodbo neposredno odgovoren potrošniku; ker je to klasično načelo zapisano v pravnih redih držav članic; ker je vendarle treba omogočiti, da prodajalec po nacionalnem pravu uveljavlja regresno pravico proti proizvajalcu, predhodnemu prodajalcu v isti pogodbeni verigi ali vsakemu drugemu posredniku, razen v primeru, če se je tej pravici odpovedal; ker ta direktiva ne vpliva na načelo pogodbene svobode v razmerjih med prodajalcem, proizvajalcem, predhodnim prodajalcem ali drugim posrednikom; ker nacionalno pravo določa pravila, ki urejajo, proti komu in na kakšen način lahko prodajalec uveljavlja regresno pravico.“

9. V skladu s členom 1(1) navedene direktive ta obravnava:

„[...] približevanje zakonov in drugih predpisov držav članic o nekaterih vidikih prodaje potrošniškega blaga in z njim povezanih garancij, da bi se zagotovila enotna minimalna raven varstva potrošnikov v okviru notranjega trga.“

10. V ta namen Direktiva 1999/44 prodajalcem nalaga nekatere obveznosti do potrošnikov, zlasti obveznost, da v skladu s členom 2(1) potrošniku dobavijo blago v skladu s prodajno pogodbo, in obveznost, da so v skladu s členom 3(1) potrošniku odgovorni za vsako neskladnost s pogodbo, ki obstaja v času dobave blaga.

11. V členu 1(2)(c) Direktive 1999/44 je pojem prodajalec za namene uporabe te direktive opredeljen tako:

„prodajalec: pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki na podlagi pogodbe prodaja potrošniško blago v okviru svoje trgovske, poslovne ali poklicne dejavnosti“.

3 — Prečiščena različica Pogodbe ES iz leta 1997 (UL C 340, str. 173).

12. Člen 4 te direktive, naslovljen „Regresna pravica“, določa:

„Če je končni prodajalec odgovoren potrošniku zaradi neskladnosti, ki izhaja iz ravnanja ali opustitve proizvajalca, prejšnjega prodajalca v isti pogodbeni verigi ali drugega posrednika, je končni prodajalec upravičen uveljavljati regresno pravico proti odgovorni osebi ali odgovornim osebam v pogodbeni verigi. Odgovorno osebo ali odgovorne osebe, proti kateri lahko končni prodajalec uveljavlja regresno pravico, skupaj z ustreznimi postopki in pogoji uveljavljanja, določa nacionalno pravo.“

13. V skladu s členom 1(1) je v Direktivi 1999/44 določena le minimalna uskladitev nacionalnih določb o varstvu potrošnikov.⁴ V zvezi s tem člen 8, naslovljen „Nacionalno pravo in minimalno varstvo“, v odstavku 1 določa:

„Pravice, ki izhajajo iz te direktive, se izvršujejo brez poseganja v druge pravice, ki jih lahko potrošnik uveljavlja po nacionalnih predpisih o pogodbeni ali nepogodbeni odgovornosti.“

B – Belgijsko pravo

14. Pojem „prodajalec“, kot je opredeljen v členu 1(2)(c) Direktive 1999/44, je bil v belgijsko pravo dobesedno prenesen s členom 1649a(2), točka 2, belgijskega civilnega zakonika.

III – Dejansko stanje in spor o glavni stvari

15. S. Wathelet je 24. aprila 2012 pri avtohiši, in sicer družbi z omejeno odgovornostjo Garage Bietheres & Fils SPRL (v nadaljevanju: avtohiša Bietheres), kupila rabljen avtomobil za 4 000 EUR.

16. S. Wathelet je znesek 4 000 EUR plačala avtohiši Bietheres. Vendar pa ni prejela ne dokazila o plačilu ne računa za prodajo.

17. Avtohiša Bietheres je na lastne stroške dala vozilo na tehnični pregled in predložila vlogo za registracijo pri pristojnem belgijskem organu. Stroške te registracije je poravnala S. Wathelet.

18. Nekaj mesecev kasneje, julija 2012, se je vozilo pokvarilo. Pripeljano je bilo na popravilo v delavnico avtohiše Bietheres. V avtohiši so ugotovili okvaro motorja.

19. S. Wathelet je v dopisu z dne 13. novembra 2012 avtohišo Bietheres pozvala, naj ji vrne vozilo, in med drugim zahtevala račun za prodajo.

20. S. Wathelet je 17. novembra 2012 prišla v avtohišo Bietheres, da bi odpeljala svoje vozilo. Njeni zahtevi ni bilo ugodeno, ker je zavrnila podpis računa za popravilo v višini 2 000 EUR z dne 17. novembra 2012. Po navedbah S. Wathelet je bila šele takrat obveščena, da avtohiša Bietheres ni bila prodajalec vozila, ampak dejansko le posrednik za posameznika.⁵

4 — Komisija je v svojem predlogu z dne 8. oktobra 2008, na podlagi katerega je bila sprejeta Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta o pravicah potrošnikov (COM (2008)614 final), predlagala nadomestitev štirih direktiv, med katerimi je tudi Direktiva 1999/44, z „enotnim horizontalnim instrumentom“, ki bi temeljil na popolni uskladitvi na področju varstva potrošnikov. Vendar pa je Svet ta pristop zavrnil. Končna različica Direktive 2011/83 z dne 25. oktobra 2011 (UL L 304, str. 64) vsebuje samo eno spremembo Direktive 1999/44 (novi člen 8a), s katero se državam članicam nalaga obveznost, da pri sprejemanju določb na področju varstva potrošnikov, ki so strožje od tistih iz člena 5(1) do (3) in člena 7(1) Direktive 1999/44, o tem obvestijo Komisijo.

5 — Iz predložitvene odločbe izhaja, da lastnik vozila ni prejel celotne prodajne cene, ker je avtohiša Bietheres zadržala znesek 800 EUR za popravila, ki so bila izvedena na vozilu zaradi priprave na prodajo.

21. Avtohiša Bietheres je v dopisu z dne 17. novembra 2012, naslovljenem na S. Wathelet, navedla, da je bilo vozilo, ki ga je kupila S. Wathelet, v komisijski prodaji in da je bila ta že na začetku opozorjena, da vozilo ni v lasti avtohiše Bietheres, ampak nekega posameznika. Po mnenju avtohiše Bietheres je okvara motorja običajno tveganje nakupa rabljenega vozila med posamezniki. Zato je vztrajala pri tem, da ne izroči vozila S. Wathelet, dokler ta v celoti ne plača računa za popravilo v višini 2 000 EUR. Avtohiša Bietheres je dopisu priložila potrdilo o prejemu zneska 4 000 EUR, na katerem so bili ročno vpisani ime in priimek lastnika – nepoklicnega prodajalca, in kupca, S. Wathelet. Ta dokument vsebuje samo podpis lastnika vozila – nepoklicnega prodajalca.

22. Avtohiša Bietheres je 13. decembra 2012 pri Tribunal de première instance de Verviers (sodišče prve stopnje v Verviersu) vložila tožbo proti S. Wathelet, s katero je med drugim zahtevala plačilo računa za popravilo z dne 17. novembra 2012 v višini 2 000 EUR, skupaj z obrestmi. Avtohiša Bietheres je trdila, da je vozilo, ki ga je kupila S. Wathelet, pripadalo eni od njenih strank in da je pri prodaji šlo za prodajo med posamezniki.

23. S. Wathelet je izpodbijala zahtevek avtohiše Bietheres in je vložila nasprotno tožbo, s katero je na podlagi belgijskega civilnega zakonika zahtevala razveljavitev prodaje in vračilo 4 000 EUR, skupaj z obrestmi. Zahtevala je tudi plačilo odškodnine v višini 2 147,64 EUR. Trdila je, da je šlo pri prodaji vozila za prodajo med njo in avtohišo Bietheres ter da ni mogla vedeti, da ta ni bila prodajalec.

24. Sodišče prve stopnje je ugotovilo, da je zahtevek avtohiše Bietheres delno utemeljen, S. Wathelet pa je naložilo plačilo 2 000 EUR, skupaj z obrestmi. To sodišče je poleg tega menilo, da nasprotna tožba S. Wathelet ni utemeljena.

25. S. Wathelet je vložila pritožbo pri predložitvenem sodišču, Cour d'appel de Liège (pritožbeno sodišče v Liègeu), s katero predlaga izpolnitev zahtev, ki jih je postavila v postopku na prvi stopnji, podredno pa takojšnje vračilo vozila.

26. Predložitveno sodišče meni, da obstajajo resni, natančni in ujemajoči se pokazatelji, da S. Wathelet ob sklenitvi prodajne pogodbe ni bila seznanjena s tem, da gre za prodajo med posamezniki. V zvezi s tem nacionalno sodišče meni, da je dokazano, da S. Wathelet ni nikoli srečala lastnika vozila in da je bila avtohiša posrednik pri prodaji, ne da bi za to od lastnika prejela plačilo.

IV – Vprašanje za predhodno odločanje in postopek pred Sodiščem

27. Predložitveno sodišče je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba pojem ‚prodajalec‘ potrošniškega blaga iz člena 1649a belgijskega civilnega zakonika, ki je bil vstavljen z zakonom [z dne 1. septembra 1994] z naslovom ‚loi relative à la protection des consommateurs en cas de vente de biens de consommation‘ (zakon o varstvu potrošnikov pri prodaji potrošniškega blaga), s katerim je bila v belgijsko pravo prenesena [Direktiva 1999/44 o nekaterih vidikih prodaje potrošniškega blaga in z njim povezanih garancij], razlagati tako, da se ne nanaša samo na poklicnega prodajalca, ki kot prodajalec prenese lastninsko pravico na potrošniškem blagu na potrošnika, ampak tudi na poklicnega prodajalca, ki nastopa kot posrednik za nepoklicnega prodajalca, ne glede na to, ali je za svoje posredovanje plačan in ali je potencialnega kupca obvestil o tem, da je prodajalec posameznik?“

28. Pisna stališča so predložile belgijska, nemška in avstrijska vlada ter Evropska komisija. Obravnave ni bilo.

V – Pravna analiza

A – Uvodne ugotovitve

1. Pojem „posrednik“

29. Menim, da bi bilo koristno uvodoma navesti nekaj ugotovitev o pojmu „posrednik“, ki zajema vrsto položajev, katerih pravni učinki so lahko različni in so lahko predmet nacionalnih razlik,⁶ saj je bilo usklajevanje nacionalnega pogodbenega prava na evropski ravni zelo omejeno.⁷

30. Predložitveno sodišče ni pojasnilo, v kakšnem smislu uporablja izraz „posrednik“ v predlogu za sprejetje predhodne odločbe.

31. Direktiva 1999/44 ne vsebuje opredelitve tega izraza, ki je naveden v uvodni izjavi 9 in členu 4 te direktive, poleg tega ni ne v njenih določbah ne v pripravljanih dokumentih v zvezi z njo navedeno, v kakšnem smislu je ta izraz uporabljen v tej direktivi. Tudi Sodišče ni imelo priložnosti, da bi si zastavilo to vprašanje ali da bi se vprašalo o vlogi in obveznostih posrednika na področju varstva potrošnikov na splošno.

32. Vendar pa se izraz „posrednik“ pojavlja v drugih direktivah v zvezi z varstvom potrošnikov. Več med njimi jih vsebuje izrecno opredelitev izraza, ki se nanaša na vsakogar, ki deluje v imenu ali za račun nekoga drugega.⁸ Ta opredelitev hkrati vključuje poklicnega prodajalca, ki deluje v svojem imenu in za katerega se praviloma šteje, da ga zavezuje pogodba na podlagi nacionalnega pogodbenega prava,⁹ in poklicnega prodajalca, ki deluje v imenu nekoga drugega in se, nasprotno, običajno ne šteje za pogodbeno stranko.¹⁰

33. Iz predloga za sprejetje predhodne odločbe je razvidno, da je lastnik zadevnega vozila potrdil, da je bilo vozilo njegovo, da je šlo za „prodajo med posamezniki in da je bila avtohiša samo posrednik“. Poleg tega je v predložitveni odločbi navedeno, da je bilo plačilo prodajne cene posredovano lastniku vozila.¹¹

34. Iz tega sklepam, da je v obravnavanem primeru avtohiša Bietheres pri prodaji posredovala v imenu in za račun lastnika vozila.

35. Zato se bom pri nadaljnji analizi oprl na opredelitev pojma „posrednik“, ki zajema vsakega poklicnega prodajalca, ki v okviru prodaje potrošniškega blaga v razmerju do potrošnika posreduje v imenu in za račun lastnika prodanega blaga, ki ni profesionalni prodajalec.¹²

6 — Glej dokument „Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law, Draft Common Frame of Reference (DCFR)“, ki sta ga na zahtevo Komisije pripravili študijska skupina za evropski civilni zakonik in skupina za pravni red Skupnosti, leto 2009, knjiga II, poglavje 6 z naslovom „Representation“.

7 — Glej kljub temu predlog Komisije z dne 11. oktobra 2011 za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o skupnem evropskem prodajnem pravu (COM(2011) 635 final), ki v zvezi s čezmejnimi pogodbami določa „samostojni enotni sklop določb pogodbenega prava, vključno z določbami za varstvo potrošnika, in sicer skupno evropsko prodajno pravo, ki naj bi se štel za drugi režim pogodbenega prava v nacionalnem pravu vsake države članice“ (točka 1, str. 4, predloga), če se pogodbene stranke o tem dogovorijo.

8 — Glej zlasti člen 2 Direktive Sveta z dne 20. decembra 1985 za varstvo potrošnika v primeru pogodb, sklenjenih zunaj poslovnih prostorov (85/577/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 1, str. 262) (razveljavljena z Direktivo 2011/83), in člen 2(1)(e) Direktive 2008/122/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. januarja 2009 o varstvu potrošnikov v zvezi z nekaterimi vidiki pogodb časovnega zakupa, dolgoročnih počitniških proizvodov, nadaljnje prodaje in zamenjave (UL L 33, str. 10). Glej tudi člen 2, točka 2, zgoraj navedenega predloga Komisije z dne 8. oktobra 2008 za Direktivo 2011/83 (opomba 4 teh sklepnih predlogov).

9 — Glej „Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law, Draft Common Frame of Reference (DCFR)“, op. cit., knjiga II, poglavje 6, opomba I.1 k točki II-6:106 z naslovom „Representative acting in own name“.

10 — *Ibidem*, točka II.6:105 z naslovom „When representative's act affects principal's legal position“.

11 — Glej opombo 5 teh sklepnih predlogov.

12 — To se pravi na opredelitev, ki je ožja od tiste, ki se uporablja v aktih Unije, navedenih v opombi 8 teh sklepnih predlogov.

36. Poleg tega – ker ni navedb o nasprotnem – domnevam, da je lastnik vozila pooblastil avtohišo Bietheres za prodajo tega vozila. Moja analiza se tako nanaša le na položaj, ko posrednik deluje po pooblastilu.

2. Predmet vprašanja za predhodno odločanje

37. Predložitveno sodišče z vprašanjem za predhodno odločanje Sodišče sprašuje o razlagi pojma „prodajalec“ iz člena 1649a belgijskega civilnega zakonika, ki je bil vstavljen z zakonom z dne 1. septembra 1994, da bi se v belgijsko pravo prenesel člen 1(2)(c) Direktive 1999/44.

38. Uvodoma je treba opozoriti, da je Sodišče, kadar mu je predloženo vprašanje za predhodno odločanje na podlagi člena 267 PDEU, pristojno za odločanje o razlagi Pogodb ter o veljavnosti in razlagi aktov institucij Unije. Pristojnost Sodišča je omejena na preizkus določb prava Unije. Nacionalno sodišče mora presoditi obseg nacionalnih določb in način njihovega izvajanja.¹³

39. Zato je treba vprašanje za predhodno odločanje razumeti tako, da je njegov namen ugotoviti, ali je treba pojem „prodajalec“ v smislu člena 1(2)(c) Direktive 1999/44 razlagati tako, da vključuje poklicnega prodajalca, ki deluje v imenu in za račun posameznika, ne glede na to, ali je za svoje posredovanje plačan in ali je potrošnika obvestil o tem, da je prodajalec posameznik.

3. Načini razlage

40. Preden začnem obravnavati razlago pojma „prodajalec“ v smislu člena 1(2)(c) Direktive 1999/44, bom predstavil splošne ugotovitve, ki se mi zdijo poučne v tem pogledu.

41. Prvič, v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča iz zahtev enotne uporabe prava Unije in načela enakosti izhaja, da je treba izraze iz posamezne določbe prava Unije, ki ne napotuje izrecno na pravo držav članic za določitev njenega pomena in obsega, običajno v vsej Uniji razlagati samostojno in enotno, pri čemer je treba upoštevati sobesedilo določbe in cilj zadevne ureditve.¹⁴

42. Ker v opredelitvi izraza „prodajalca“ iz člena 1(2)(c) Direktive 1999/44 ni napotitve na nacionalno pravo, ga je torej treba obravnavati kot samostojni pojem prava Unije, katerega vsebina naj bi izhajala samo iz virov prava Unije.

43. Drugič, čeprav se izraz „prodajalec“ pojavlja v drugih pravnih aktih Unije,¹⁵ vsebuje specifično opredelitev iz člena 1(2)(c) Direktive 1999/44 le ta direktiva. Gre torej za enoten pojem, ki ga je treba razlagati glede na cilje te direktive, pa tudi glede na posebno funkcijo prodajalca v okviru navedene direktive.¹⁶

44. Tretjič, pojem „prodajalec“ v smislu Direktive 1999/44 mora biti nujno *objektiven*, saj temelji na nekaterih elementih, ki jih je mogoče preveriti in ki izhajajo iz besedila člena 1(2)(c) navedene direktive („pogodba“, prodaja „potrošniškega blaga“ in „trgovska, poslovna ali poklicna dejavnost“).

13 — Sodba Innoventif (C-453/04, EU:C:2006:361, točka 29) ter sklep Koval'ský (C-302/06, EU:C:2007:64, točka 17 in navedena sodna praksa).

14 — Glej zlasti sodbi Seattle Genetics (C-471/14, EU:C:2015:659, točka 23) in Axa Belgium (C-494/14, EU:C:2015:692, točka 21 in navedena sodna praksa).

15 — Glej zlasti člen 3(h) Uredbe (ES) št. 2006/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. oktobra 2004 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (UL L 364, str. 1).

16 — Nasprotno se opredelitev pojma „potrošnik“ iz člena 1(2)(a) Direktive 1999/44 pojavi tudi v drugih aktih Unije. Glej zlasti člen 2(b) Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nedovoljenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288) in člen 2, točka 2, Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 1997 o varstvu potrošnikov glede sklepanja pogodb pri prodaji na daljavo (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 3, str. 319). Zадnjenavedena direktiva je bila razveljavljena z Direktivo 2011/83.

45. Ta pojem določa tudi *funkcijo* in *razmerje*, saj izhaja iz funkcije osebe v določeni ekonomski transakciji.¹⁷ Tako prodajalec „prodaja“ potrošniško blago potrošniku na podlagi prodajne pogodbe. Zato določitev oseb, ki so vključene v člen 1(2)(c) Direktive 1999/44, ni stalna, ampak je odvisna od njihovega položaja v določenem pogodbenem razmerju. Funkcijo prodajalca je treba razumeti predvsem z vidika potrošnika, ki ga štiti ta direktiva.

B – Razlaga člena 1(2)(c) Direktive 1999/44

1. Jezikovna razlaga člena 1(2)(c)

46. V skladu z besedilom člena 1(2)(c) Direktive 1999/44 zajema pojem „prodajalec“:

„vsako fizično ali pravno osebo, ki na podlagi pogodbe prodaja potrošniško blago v okviru svoje trgovske, poslovne ali poklicne dejavnosti“.

47. Opredelitev pojma „prodajalec“ v smislu Direktive 1999/44 torej ne napotuje na opredelitev pojma „posrednik“, navedena direktiva pa splošneje gledano ne obravnava izrecno odgovornosti posrednika do potrošnika.¹⁸ Prav tako ni videti, da bi se o vprašanju odgovornosti posrednika razpravljalo med zakonodajnim postopkom pred sprejetjem te direktive,¹⁹ katere osrednja tema je razmerje med prodajalcem in potrošnikom, ki sta glavna pravna subjekta navedene direktive.

48. Dejstvo, da odgovornost posrednika do potrošnika v Direktivi 1999/44 ni omenjena, je še toliko zgovornejše, ker se je evropski zakonodajalec v več drugih direktivah v zvezi z varstvom potrošnikov²⁰ odločil, da posrednika vključi med subjekte, ki imajo odgovornost do potrošnika.

49. Poleg tega je izraz „posrednik“ v Direktivi 1999/44 omenjen le v povezavi z odgovornostjo do končnega prodajalca. Tako je v skladu s členom 4 te direktive končni prodajalec, ki je odgovoren potrošniku zaradi neskladnosti, ki izhaja iz ravnanja ali opustitve proizvajalca, prejšnjega prodajalca v isti pogodbeni verigi ali „drugega posrednika“, upravičen uveljavljati regresno pravico proti odgovorni osebi ali odgovornim osebam v pogodbeni verigi. V zvezi s tem je v drugem delu tega člena pojasnjeno, da se odgovorne osebe, skupaj z ustreznimi postopki in pogoji uveljavljanja, določijo z nacionalnim pravom.²¹

17 — Sodišče je podobno menilo, da je pojem „potrošnik“ v smislu člena 2(b) Direktive 93/13 „objektiven“ in ga je „treba [presojati] glede na funkcionalno merilo, in sicer, ali se zadevno pogodbeno razmerje uvršča v okvir dejavnosti, ki se ne opravljajo za poslovne ali poklicne namene“ (sklep Tarcău, C-74/15, EU:C:2015:772, točka 27). Glej tudi sodbo Costea (C-110/14, EU:C:2015:538, točka 21) in sklepne predloge generalnega pravobranilca P. Cruza Villalóna v tej zadevi (C-110/14, EU:C:2015:271, točka 28). Glej, kar zadeva pojem „potrošnik“ v smislu člena 13 Konvencije o sodni pristojnosti ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, ki je bila podpisana v Bruslju 27. septembra 1968 (UL 1972, L 299, str. 32), sodbo Benincasa (C-269/95, EU:C:1997:337, točka 16), v kateri je Sodišče izpostavilo položaj te osebe v določeni pogodbi glede na naravo in cilj te pogodbe.

18 — Glej tudi *Zeleno knjigo o pregledu pravnega reda Skupnosti o varstvu potrošnikov* (COM(2006) 744 final, točka 4.2).

19 — Nasprotno pa se je razpravljalo o možnosti vključitve določb o odgovornosti proizvajalca do potrošnika. Glej zlasti *Zeleno knjigo o garancijah za potrošniško blago in poprodajnih storitvah* (COM(93) 509 final); resolucijo Evropskega parlamenta z dne 6. maja 1994 o Zeleni knjigi Komisije o garancijah za potrošniško blago in poprodajnih storitvah (UL C 205, str. 562); mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 27. novembra 1996 o predlogu direktive (točki 1.4 in 2.5, UL 1997, C 66, str. 5); zakonodajno resolucijo Evropskega parlamenta z dne 10. marca 1998 o predlogu direktive (predlogi sprememb 4, 5 in 25, UL C 104, str. 30) in spremenjen predlog Komisije (COM(1998) 217 final, točka 5).

20 — Glej opombo 8 teh sklepnih predlogov.

21 — Glej tudi uvodno izjavo 9 Direktive 1999/44, v kateri je navedeno, da ta direktiva „ne vpliva na načelo pogodbene svobode v razmerjih med prodajalcem, proizvajalcem, predhodnim prodajalcem ali drugim posrednikom“. Prav tako je v okviru mednarodnega zasebnega prava v členu 1(2)(g) Uredbe (ES) št. 593/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 o pravu, ki se uporablja za pogodbeno obligacijska razmerja (Rim I) (UL L 177, str. 6), določeno, da je „vprašanje, ali lahko zastopnik s svojimi dejanji zavezuje zastopanega nasproti tretji osebi [...]“ izključeno iz področja uporabe te uredbe.

50. Na podlagi zgoraj navedenega podobno kot belgijska, nemška in avstrijska vlada ter Komisija menim, da se lahko šteje, da pojem „prodajalec“ iz člena 1(2)(c) Direktive 1999/44 ne vključuje poklicnega prodajalca, ki pri prodaji potrošniku očitno posreduje v imenu in za račun posameznika. Takšen poklicni prodajalec torej ne „prodaja“ potrošniškega blaga „na podlagi pogodbe“, ampak izključno posreduje pri prodaji med posamezniki, za katero se ta direktiva ne uporablja.

51. Vendar pa po mojem mnenju ta ugotovitev ne izključuje, da je mogoče poklicnega prodajalca, ki deluje v imenu in za račun posameznika, glede na okoliščine obravnavati kot prodajalca v smislu člena 1(2)(c) Direktive 1999/44, če ob stiku s potrošnikom daje vtis, da nastopa kot prodajalec. V tem primeru je poklicni prodajalec z vidika potrošnika videti kot prodajalec, ki „prodaja“ potrošniško blago „na podlagi pogodbe v okviru svoje trgovske, poslovne ali poklicne dejavnosti“. Še več, ta položaj je primerljiv s položajem, v katerem posrednik deluje v svojem imenu.²² Takega posrednika praviloma zavezuje pogodba²³ in ga je zato treba obravnavati kot prodajalca v smislu člena 1(2)(c) Direktive 1999/44.

52. To, da je opredelitev pojma „prodajalec“ iz člena 1(2)(c) Direktive 1999/44 razmeroma široka, govori v prid temu, da je treba poklicnega prodajalca, ki ob stiku s potrošnikom daje vtis, da nastopa kot prodajalec, vključiti na njeno področje uporabe.

53. Zastavlja se vprašanje, ali je natančno besedilo člena 1(2)(c) Direktive 1999/44 v nasprotju s tako razlago.

54. V sporu o glavni stvari imata po mojem mnenju, glede na to, da predložitveno sodišče meni, da ni sporno, da avtohiša Bietheres prodaja potrošniško blago v okviru svoje poklicne ali poslovne dejavnosti, največjo težo izraza „na podlagi pogodbe“ in „prodaja potrošniško blago“.²⁴

a) Izraz „na podlagi pogodbe“

55. Natančen obseg izraza „na podlagi pogodbe“ ni pojasnjen ne v besedilu Direktive 1999/44²⁵ ne v pripravljanih dokumentih v zvezi z njo. Zato je treba za določitev pomena navedenega izraza uporabiti običajen pomen v vsakdanjem jeziku, pri čemer je treba upoštevati kontekst, v katerem je uporabljen, in cilje, ki jim sledi ureditev, katere del je.²⁶

56. Strinjam se z analizo Komisije, v skladu s katero izraz „na podlagi pogodbe“ predpostavlja obstoj pogodbe v pisni ali ustni obliki.

22 — Položaja sta vzporedno prikazana tudi v dokumentu „Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law, Draft Common Frame of Reference (DCFR)“, op. cit., knjiga II, poglavje 6, točka II.-6:106: „When the representative, despite having authority, does an act in the representative's own name or otherwise in such a way as not to indicate to the third party an intention to affect the legal position of a principal, the act affects the legal position of the representative in relation to the third party as if done by the representative in a personal capacity“. Glej tudi člen 13(1) Konvencije o zastopanju na področju mednarodne prodaje blaga, ki je bila podpisana v Ženevi 17. februarja 1983, v skladu s katerim ravnanje zavezuje le posrednika in tretjo osebo, če (a) tretja oseba ni bila ali naj ne bi bila seznanjena s položajem posrednika ali (b) je iz okoliščin posameznega primera, zlasti na podlagi komisijske pogodbe, razvidno, da je posrednik nameraval zavezati le sebe“.

23 — Glej točko 32 teh sklepnih predlogov.

24 — Lahko bi se vprašali, ali izraz „v okviru svoje trgovske, poslovne ali poklicne dejavnosti“ pomeni, da mora poklicni prodajalec praviloma prodajati potrošniško blago določene vrste, ki je predmet zadevne prodaje. *Zdi se mi, da gre takšna razlaga predaleč. Vendar pa to ne izključuje, da je to dejstvo lahko upoštevno pri presoji, ali je posrednik, ko se je predstavil potrošniku, dajal vtis, da nastopa kot prodajalec. Glej točko 86 teh sklepnih predlogov.*

25 — Izraza „na podlagi pogodbe“ namreč ni bilo ne v prvotnem predlogu Komisije (Predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o prodaji potrošniškega blaga in z njim povezanih garancijah, COM(95) 520 final) z dne 23. avgusta 1996 niti v spremenjenem predlogu (Spremenjen predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o prodaji potrošniškega blaga in z njim povezanih garancijah, COM(98) 217 final) z dne 1. aprila 1998. Izraz je bil brez pojasnila dodan členu 1(2)(c) v Skupnem stališču (ES) št. 51/98 z dne 24. septembra 1998, ki ga je sprejel Svet za namene Direktive 1999/44 (UL C 333, str. 46) in ki ga je Evropski parlament sprejel v Sklepu z dne 17. decembra 1998 o skupnem stališču, ki ga je sprejel Svet (UL 1999, C 98, str. 226).

26 — Glej sodbo Content Services (C-49/11, EU:C:2012:419, točka 32).

57. Komisija v zvezi s tem izrazom ugotavlja, da mora nacionalno sodišče ugotoviti, ali je obstajala prodajna pogodba in, če je to ustrezno, med katerimi strankami je bila sklenjena, ter zlasti, ali je bila sklenjena med potrošnikom in prodajalcem v smislu Direktive 1999/44.

58. Belgijska, nemška in avstrijska vlada trdijo, da je na podlagi prodajne pogodbe potrošniku neposredno odgovorna samo pogodbeni stranka, ki nastopa kot prodajalec. Tako bi bilo edino vprašanje, ki bi se zastavljalo v zvezi s pojmom „prodajalec“ iz člena 1(2)(c) Direktive 1999/44, kdo je sopogodbjenik potrošnika.²⁷

59. S tem pristopom, v skladu s katerim pojem „prodajalec“ temelji na določitvi pogodbenih strank, se ne strinjam povsem.

60. Prodajalec, opredeljen v smislu Direktive 1999/44, je v večini primerov sicer res oseba, ki se s pogodbo zaveže dobavi prodanega blaga. Vendar pa je treba za namene uporabe Direktive 1999/44 po mojem mnenju razlikovati med določitvijo pogodbenih strank na eni in določitvijo prodajalca v smislu člena 1(2)(c) Direktive 1999/44 na drugi strani.

61. V zvezi s tem je treba opozoriti, da je uskladitev, ki je uvedena s to direktivo, minimalna. Za določitev pogodbenih strank veljajo splošni predpisi držav članic za prodajne pogodbe, ki z navedeno direktivo niso usklajeni.²⁸

62. Iz tega po mojem mnenju izhaja, da določitev pogodbenih strank na podlagi nacionalnega prava ne more biti odločilna, kar zadeva presojo, ki se zahteva v členu 1(2)(c) navedene direktive. Hkrati naj bi vsebina pojma „prodajalec“ kot samostojnega pojma prava Unije izhajala le iz virov prava Unije. To ugotovitev potrjuje cilj navedene direktive, ki je zagotoviti enotno minimalno raven varstva potrošnikov v Uniji ne glede na kraj nakupa blaga.²⁹

63. Zato izraz „na podlagi pogodbe“ predpostavlja zgolj obstoj pogodbe in tako ni v nasprotju s predlagano razlago, da je treba poklicnega prodajalca, ki deluje v imenu in za račun posameznika, obravnavati kot prodajalca v smislu člena 1(2)(c) Direktive 1999/44, če ob stiku s potrošnikom daje vtis, da nastopa kot tak.

b) Izraz „prodaja potrošniško blago“

64. Izraz „prodati“ v običajnem pomenu v vsakdanjem jeziku pomeni, da nekdo, to je prodajalec, prenese blago na drugo osebo, to je kupca, v zameno za plačilo zneska, ki pomeni ceno blaga.

65. Kot poudarja belgijska vlada, v členu 1(2)(c) Direktive 1999/44 ni določeno, da mora biti prodajalec lastnik blaga, ki se prodaja.³⁰

27 — Glej tudi Reich, N., Micklitz, H. W., Rott, P., in Tonner, K., *European Consumer Law*, 2. izdaja, Intersentia, str. 173, ter Bianca, M., in Grundmann, S. (ured.), *EU Sales Directive, Commentary*, Intersentia, str. 114.

28 — Komisija v obrazložitvi predloga direktive pojasnjuje, da Direktiva 1999/44 ne obravnava splošnih predpisov držav članic za prodajne pogodbe, kot so predpisi o sklenitvi pogodbe in o neobstoju soglasja itd. Komisija poleg tega poudarja, da je namen predloga zajeti le zelo omejen del vprašanj, ki se zastavljajo v zvezi s prodajo potrošniškega blaga. Glej predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o prodaji potrošniškega blaga in z njim povezanih garancijah (COM(95) 520 final), odstavek II(d) in odstavek III člena 7 (sedanji člen 8 Direktive 1999/44).

29 — Glej zlasti uvodno izjavo 5 Direktive 1999/44. Evropski ekonomsko-socialni odbor je v svojem mnenju z dne 27. novembra 1996 o predlogu Komisije za direktivo 1999/44, točka 2.1, izpostavil cilj, da se potrošniku v primeru nakupa izdelka, ki se izkaže za neustreznega, v drugi državi članici zagotovi varstvo, primerljivo tistemu, ki bi mu bilo zagotovljeno v državi prebivanja.

30 — Nasprotno pa se ne strinjam povsem z mnenjem avstrijske vlade, da se na podlagi besedila člena 1(2)(c) ne sme samodejno prenesti lastninska pravica. Po mojem mnenju izraz „prodati“ pomeni prenos lastninske pravice na potrošnika. To ne izključuje, kot trdi avstrijska vlada, prodajne pogodbe s pridržkom lastninske pravice, ampak pomeni samo, da se pogodba nanaša na prenos lastninske pravice na blagu na potrošnika.

66. Ker v besedilu člena 1(2)(c) Direktive 1999/44 in pripravljajalnih dokumentih v zvezi z njo ni nobene navedbe v tem smislu, se mi zdi ozka razlaga določbe, da naj bi bil prodajalec lahko zgolj lastnik blaga, ki se prodaja, nelogična, ker posrednika, ki deluje v svojem imenu, praviloma zavezuje pogodba,³¹ čeprav ni lastnik blaga, ki se prodaja.

67. Opozarjam tudi, da navedena direktiva zajema le zelo omejen del splošnih predpisov držav članic o prodajnih pogodbah in ne vpliva na nacionalne ureditve v zvezi z lastninsko pravico.

68. Poleg tega se Direktiva 1999/44 nanaša predvsem na garancije za potrošniško blago in odgovornost za neskladnost. V teh okoliščinah z vidika potrošnika, ki je zaščiten s to direktivo, ni nujno, da sta lastnik in prodajalec blaga ista oseba.

69. Drugače povedano, v okviru Direktive 1999/44 zadevnemu subjektu ni treba nujno biti lastnik blaga, da lahko prevzame funkcijo prodajalca.³² Tako ni razloga, da bi se obseg pojma „prodajalec“ omejil na lastnika prodanega blaga.

2. Teleološka razlaga člena 1(2)(c)

70. Teleološka razlaga člena 1(2)(c) Direktive 1999/44 potrjuje jezikovno razlago te določbe, da je poklicnega prodajalca, ki deluje v imenu in za račun posameznika, mogoče obravnavati kot prodajalca v smislu te določbe, če ta ob stiku s potrošnikom daje vtis, da nastopa kot prodajalec.

71. Glavna naloga prodajalca v okviru Direktive 1999/44 je, da potrošniku dobavi blago v skladu s prodajno pogodbo ter da ga v primeru neskladnosti popravi ali zamenja.³³ V ta namen je s pojmom „prodajalec“ v smislu člena 1(2)(c) določen krog oseb, zoper katere lahko potrošnik uveljavlja regresno pravico, če blago ni v skladu s pogodbo.

72. Zato mora potrošnik v primeru neskladnosti seveda nujno poznati identiteto prodajalca. Poleg tega bi bilo lahko poznavanje prodajalčeve identitete odločilno tudi za potrošnika, ki mora izbirati med več prodajalci, saj takrat ocenjuje strokovnost, profesionalnost in plačilno sposobnost prodajalca ter njegovo zmožnost za izpolnitev obveznosti v primeru neskladnosti.

73. Če poklicni prodajalec deluje kot posrednik za posameznika, kot v obravnavanem primeru, ima potrošnikovo nepoznavanje identitete prodajalca še bolj škodljiv učinek, saj potrošnik ne pozna svojega pravnega položaja in razpoložljivih pravnih sredstev. Če se izkaže, da je prodajalec posameznik, zavezujoča narava pravic potrošnika, ki je določena v členu 7(1) Direktive 1999/44, ne velja, potrošnik pa tako ni upravičen do zaščite iz navedene direktive. Posledično bi nepoklicni prodajalec med drugim lahko odklonil vsako odgovornost v zvezi s skritimi napakami prodanega blaga. Ta primer je v okviru prodaje rabljenega vozila še toliko bolj upošteven.

31 — Glej točko 32 teh sklepnih predlogov.

32 — Čeprav poklicni prodajalec, ki ni lastnik blaga, v primeru neskladnosti praviloma ne more organizirati popravila ali zamenjave blaga v skladu s členom 3(2) in (3) Direktive 1999/44 brez lastnikovega soglasja, je v členu 3(5) te direktive potrošniku izrecno podeljena pravica, da v primeru, ko prodajalec ni uporabil sredstva v razumnem roku, zahteva ustrezno znižanje kupnine ali odstop od pogodbe, čemur takšen poklicni prodajalec zagotovo lahko ugotovi.

33 — Glej člena 2(1) in 3 Direktive 1999/44.

74. Iz navedenega izhaja, da mora biti potrošnik zaradi učinkovitega varstva seznanjen z dejstvom, da je prodajalec posameznik. Kot potrjuje belgijska vlada, je ta informacija primerljiva z „bistvenimi informacijami, ki jih glede na kontekst povprečni potrošnik potrebuje za sprejetje odločitve ob poznavanju vseh pomembnih dejstev“, to je informacijami, ki jih mora prodajalec dati potrošniku v skladu s členom 7(1) Direktive 2005/29/ES.³⁴

75. Zato je treba po mojem mnenju za zagotovitev polnega učinka Direktive 1999/44 upoštevati predlagano razlago in na področje uporabe njenega člena 1(2)(c) vključiti poklicnega prodajalca, ki deluje v imenu in za računa posameznika ter ob stiku s potrošnikom daje vtis, da nastopa kot prodajalec. Po mojem mnenju je posrednik v tem primeru sprejel „nepreklicno odločitev“ in se v primeru neskladnosti blaga ne bi smel izogniti odgovornosti tako, da bi potrošnika napotil k posamezniku, ki ga morda ne bi bilo mogoče najti ali celo ne bi bil plačilno sposoben.³⁵

76. Zdi se mi, da je predlagana razlaga v skladu s sodno prakso Sodišča, v skladu s katero sistem varstva, ki se izvaja z direktivami Unije na področju varstva potrošnikov, temelji na predpostavki, da je potrošnik v razmerju do poklicnega prodajalca v podrejenem položaju glede pogajalske moči in ravni obveščenosti.³⁶

77. Če potrošnik ni bil obveščen, da je prodajalec posameznik, obstaja velika asimetrija obveščenosti med potrošnikom in posrednikom.³⁷ To asimetrijo je mogoče popraviti le na pobudo posrednika, za katerega je to običajno lahka naloga.³⁸ Poleg tega asimetrijo obveščenosti pogosto ustvari ali vsaj ohranja posrednik. To potrjuje tezo, da je treba omogočiti, da se posredniku, ki ob stiku s potrošnikom daje vtis, da nastopa kot prodajalec, naloži odgovornost prodajalca v skladu z Direktivo 1999/44.

78. Nasprotna razlaga, ki bi poklicnega prodajalca, ki nastopa kot posrednik, vsekakor izključevala s področja uporabe člena 1(2)(c) Direktive 1999/44, bi ogrozila splošni cilj evropske ureditve na področju varstva potrošnikov, ki je določen v členu 169 PDEU (nekdanji člen 153 ES), ki je zagotoviti visoko raven varstva potrošnikov in s tem njihovo zaupanje, ki je bistvenega pomena za notranji trg.

34 — Direktiva 2005/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2005 o nepoštenih poslovnih praksah podjetij v razmerju do potrošnikov na notranjem trgu ter o spremembi Direktive Sveta 84/450/EGS ter direktiv Evropskega parlamenta in Sveta 97/7/ES, 98/27/ES in 2002/65/ES (UL L 149, str. 22). V členu 7(4) Direktive 2005/29 so kot primer bistvenih informacij navedeni „geografski naslov in identiteta trgovca, kot na primer njegovo poslovno ime, in po potrebi geografski naslov in identiteta trgovca, v imenu katerega nastopa“.

35 — Glej po analogiji sodbo Gruber (C-464/01, EU:C:2005:32, točki 50 in 51) v zvezi z opredelitvijo pogodbe kot „pogodbe, ki jo sklene oseba za namen, za katerega se šteje, da je izven njene poklicne ali pridobitne dejavnosti“ v smislu člena 13 Konvencije o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, ki je bila podpisana v Bruslju 27. septembra 1968. Zadeva se je nanašala na obratno situacijo, v kateri je potrošnik nastopal, kot da deluje v okviru svoje poklicne ali pridobitne dejavnosti. Sodišče je menilo, da mora nacionalno sodišče, če objektivne okoliščine iz sodnega spisa niso takšne, da bi pravno zadovoljivo dokazovale, da je dejanje, ki je bilo podlaga za sklenitev pogodbe z dvojnimi namenom, zasledovalo poklicni ali pridobitni cilj, „preveriti [...], ali je možno, da druga pogodbeni stranka upravičeno ni vedela, da namen posla ni poklicna ali pridobitna dejavnost, domnevni potrošnik naj bi namreč s svojim vedenjem do prihodnje pogodbene stranke dejansko dal vtis, da deluje v poklicne ali pridobitne namene“. Glej tudi sklepne predloge generalnega pravobranilca F. G. Jacobsa v zadevi Gruber (C-464/01, EU:C:2004:529, točka 51).

36 — Glede Direktive 1999/44 glej sodbo Faber (C-497/13, EU:C:2015:357, točka 42) in glede Direktive 93/13 glej sodbe Bucura (C-348/14, EU:C:2015:447, točka 52), Costea (C-110/14, EU:C:2015:538, točka 18 in navedena sodna praksa), BBVA (C-8/14, EU:C:2015:731, točka 17 in navedena sodna praksa) in Kušionová (C-34/13, EU:C:2014:2189, točka 48 in navedena sodna praksa) ter sklep Tarcău (C-74/15, EU:C:2015:772, točka 24).

37 — Glej podobno sklepne predloge generalne pravobranilke E. Sharpston v zadevi Faber (C-497/13, EU:C:2014:2403, točka 66), kar zadeva skladnost dobavljenega blaga s pogodbo.

38 — Glej tudi člen 7 predloga Komisije za direktivo z dne 8. oktobra 2008, navedenega v opombi 4 teh sklepnih predlogov. Komisija je v členu 7(1) tega predloga predlagala, naj se posredniku naloži obveznost, da pred sklenitvijo pogodbe potrošniku razkrije, da deluje v imenu ali po naročilu drugega potrošnika in da se sklenjena pogodba ne šteje za pogodbo med potrošnikom in poklicnim prodajalcem, ampak za pogodbo med dvema potrošnikoma, zato je zunaj področja uporabe te direktive. Poleg tega, če posrednik ne izpolni te obveznosti, se v skladu s členom 7(2) šteje, da je pogodbo sklenil v svojem imenu. Vendar pa člen 7 predloga ni bil sprejet. Glej zlasti splošni pristop Sveta, sprejet 24. januarja 2011 (2008/196 (COD)), in predloge sprememb Evropskega parlamenta, sprejete 24. marca 2011, v zvezi s predlogom Komisije (UL 2012, C 247E, str. 55).

C – Presoja, ki jo mora opraviti nacionalno sodišče

79. Naloga nacionalnega sodišča je, da ob upoštevanju vseh okoliščin obravnavanega primera in vseh dokazov³⁹ preveri, ali je mogoče poklicnega prodajalca obravnavati kot prodajalca v smislu člena 1(2)(c) Direktive 1999/44, če ta ob stiku s potrošnikom daje vtis, da nastopa kot prodajalec zadevnega blaga.

80. Vendar je treba po mojem mnenju podati nekaj splošnih ugotovitev v zvezi s presojo nacionalnega sodišča.

81. Prvič, opozoriti je treba na premiso, da Direktiva 1999/44 ne zajema odgovornosti posrednika potrošniku.⁴⁰ Iz nje po mojem mnenju izhaja, da mora biti naložitev obveznosti prodajalca, ki izhajajo iz te direktive, posredniku še naprej omejena na izjemne primere.

82. Zato se posrednik, ki zgolj naveže stik med potrošnikom in lastnikom-nepoklicnim prodajalcem, nikakor ne bi smel šteti za prodajalca v smislu navedene direktive. Da bi posredniku naložili to odgovornost, bi moral ta vsaj dejavno sodelovati pri prodaji.

83. V zvezi s tem lahko predložitveno sodišče upošteva vse okoliščine glede vloge poklicnega prodajalca pri zadevni prodaji in predvsem dejstvo, da je bilo blago razstavljeno v poslovalnici poklicnega prodajalca.

84. Takšna ugotovitev po mojem mnenju praviloma upravičuje tehtno domnevo, da je imel potrošnik vtis, da poklicni prodajalec nastopa kot prodajalec. Po mojem mnenju mora poklicni prodajalec, ki se želi razbremeniti odgovornosti na podlagi Direktive 1999/44, v takem primeru dokazati, da je potrošnik ob sklenitvi prodajne pogodbe vedel ali bi moral vedeti, da je prodajalec posameznik. Naj spomnim, da bi lahko poklicni prodajalec na splošno enostavno dokazal, da je bil potrošnik seznanjen z identiteto nepoklicnega prodajalca. Zagotoviti bi moral le dokaz, da je o tem obvestil kupca, kar lahko posrednik nedvomno najlažje dokaže.

85. Poleg tega lahko predložitveno sodišče, da bi ugotovilo, ali je poklicni prodajalec, ko se je predstavil potrošniku, dajal vtis, da nastopa kot prodajalec, upošteva tudi v nadaljevanju navedene okoliščine:

- konkretna prizadevanja poklicnega prodajalca v okviru prodaje,
- obseg korespondence ter dialog med potrošnikom in poklicnim prodajalcem,
- dejstvo, da je potrošnik denar za plačilo blaga izročil poklicnemu prodajalcu, in
- stroške v zvezi s prodajo, ki jih je kril poklicni prodajalec, če je bil potrošnik z njimi seznanjen.

86. Predložitveno sodišče lahko tudi ugotovi, ali poklicni prodajalec navadno prodaja potrošniško blago določene vrste, ki je predmet zadevne prodaje, in upošteva ta podatek.

87. Drugič, po mojem mnenju je jasno, da se s spoštovanjem načela učinkovitosti varstva potrošnikov ne more v celoti nadomestiti popolna pasivnost zadevnega potrošnika.⁴¹ Tako se posrednik ne bi smel obravnavati kot prodajalec v smislu Direktive 1999/44, če nacionalno sodišče meni, da ni možno, da povprečni potrošnik, to je potrošnik, ki je razumno obveščen, pozoren in pazljiv,⁴² ob sklenitvi

39 — Glej v tem smislu, kar zadeva pojem potrošnika, sodbi Faber (C-497/13, EU:C:2015:357, točke od 38 do 48) in Costea (C-110/14, EU:C:2015:538, točki 22 in 23) ter sklep Tarcáu (C-74/15, EU:C:2015:772, točka 28).

40 — Glej točko 50 teh sklepnih predlogov.

41 — Glej sodbo Kušionová (C-34/13, EU:C:2014:2189, točka 56 in navedena sodna praksa).

42 — Glej sodbo Bucura (C-348/14, EU:C:2015:447, točka 56).

prodajne pogodbe upravičeno ne bi vedel, da prodajalec nastopa le kot posrednik za posameznika.⁴³ V zvezi s tem bi bila pisna prodajna pogodba, ki vsebuje ime nepoklicnega prodajalca, zelo jasen znak, da je bil potrošnik seznanjen s tem podatkom, če bi bil ta dokument potrošniku izročen pred sklenitvijo pogodbe.

D – *Plačilo posredniku*

88. Vprašanje plačila posredniku za njegovo posredovanje je povezano s pogodbenim razmerjem med lastnikom – nepoklicnim prodajalcem in posrednikom, ki praviloma ne spada na področje uporabe Direktive 1999/44, razen kar zadeva pravico končnega prodajalca, da v skladu s členom 4 te direktive uveljavlja regresno pravico proti posredniku v primeru neskladnosti, ki izhaja iz njegovega ravnanja ali opustitve.⁴⁴

89. Poleg tega se mi to, ali je bil posrednik za svoje posredovanje plačan ali ne, z vidika potrošnika ne zdi pomembno. Potrošnik običajno niti ne ve, ali je posrednik plačan ali ne.

90. Tako podobno kot Komisija in avstrijska vlada menim, da to, ali je posrednik za posredovanje plačan ali ne, ni pomembno za presojo v skladu s členom 1(2)(c), da se ugotovi, ali je treba poklicnega prodajalca obravnavati kot prodajalca v smislu navedene direktive.⁴⁵

91. To, da se posredniku naložijo obveznosti prodajalca iz Direktive 1999/44, čeprav ni prejel plačila ali je prejel kvečjemu zelo skromno plačilo, se na prvi pogled lahko zdi nerazumno.

92. Vendar pa je treba opozoriti, da posrednik ne nosi nujno končnega ekonomskega bremena. Nasprotno, v primeru neskladnosti prodanega blaga, katere stroški bi bremenili posrednika kot prodajalca v smislu Direktive 1999/44, bi posrednik lahko uveljavljal regresno pravico v skladu s členom 4 Direktive 1999/44 in po pogojih, ki jih določa ustrezno nacionalno pravo, proti odgovorni osebi ali odgovornim osebam, kar je običajno lastnik-nepoklicni prodajalec.

93. Razlaga člena 1(2)(c) Direktive 1999/44, ki jo predlagam, dejansko pomeni le, da posrednik prevzame tveganje plačilne nesposobnosti lastnika – nepoklicnega prodajalca, kar pa je odločilni vidik za potrošnika. To se mi še zdaleč ne zdi nesorazmerno, glede na to, da lahko posrednik to tveganje preprosto odpravi tako, da potrošnika obvesti o identiteti nepoklicnega prodajalca ali da dogovorjenemu plačilu za posredovanje prišteje dodatek za tveganje.

VI – **Predlog**

94. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj na vprašanje za predhodno odločanje, ki ga je postavilo Cour d'appel de Liège (pritožbeno sodišče v Liègeu), odgovori:

Člen 1(2)(c) Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 1999 o nekaterih vidikih prodaje potrošniškega blaga in z njim povezanih garancij je treba razlagati tako, da vključuje poklicnega prodajalca, ki deluje v imenu in za račun posameznika, ne glede na to, ali je za posredovanje plačan ali ne, če posrednik ob stiku s potrošnikom daje vtis, da nastopa kot prodajalec.

43 — Glej podobno sodbo Gruber (C-464/01, EU:C:2005:32, točka 51) v zvezi z opredelitvijo pogodbe kot „pogodbe, ki jo sklene oseba za namen, za katerega se šteje, da je izven njene poklicne ali pridobitne dejavnosti“ v smislu člena 13 Konvencije o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah, ki je bila podpisana v Bruslju 27. septembra 1968.

44 — Glej točko 12 teh sklepnih predlogov.

45 — Nemška vlada trdi, da bi lahko dejstvo, da poklicni prodajalec za posredovanje od lastnika prejme plačilo, kazalo na to, da ne prodaja v svojem imenu, ampak v imenu lastnika, če je potrošnik s tem plačilom seznanjen. S tem se sicer strinjam, vendar se sprašujem, ali bi se to dejansko lahko zgodilo, glede na to, da je potrošnik redko seznanjen s pogodbenim razmerjem med prodajalcem in posrednikom.